

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія аеронавігації

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Безпека авіації: організація льотної роботи»
обов'язковий компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Аеронавігація

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації, протокол
від 18.08.2022 № 2

Розробник: викладач циклової комісії аеронавігації Ножнова М.О.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії аеронавігації, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.
2. Професор кафедри аеронавігаційних систем навчально-наукового інституту Аеронавігації, електроніки та телекомунікації Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, доцент Шмельова Т.Ф.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Безпека авіації: організація льотної роботи» складена відповідно до освітньої програми «Аеронавігація» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 272 Авіаційний транспорт.

Навчальна дисципліна «Безпека польотів (Організація льотної роботи)» - це одна із нормативних професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Аеронавігація».

Об'єкт і предмет дисципліни: Організація льотної роботи включає основи теорії організації та управління льотною роботою, включає в себе планування ОЛР в льотних підрозділах, професійну підготовку, формування екіпажів, теорії проведення попередньої та перед польотної підготовки екіпажів і аналіз льотної роботи з метою забезпечення безпеки польоту.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна Безпека польотів (Організація льотної роботи) займає важливе місце в системі професійної підготовки льотного складу, оскільки вона дає базові знання, необхідні для удосконалення організації, планування і керування льотною роботою. Для успішного засвоєння програми необхідні знання: документів, що регламентують льотну роботу, основи психології та педагогіки, технічної та льотної експлуатації АТ.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Професійна підготовка ЛС
2. Формування екіпажів ПС
3. Допуск льотного складу до польотів
4. Попередня та перед польотна підготовка екіпажів
5. Розбір польотів

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Безпека польотів (Організація льотної роботи)» має на меті сформування у здобувачів освіти свідомості в необхідності глибокого вивчення правил організації льотної роботи в авіакомпанії.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Безпека польотів (Організація льотної роботи)»:

1. Ознайомити здобувачів освіти з методиками професійної підготовки льотногоскладу;
2. Розглянути особливості при формуванні екіпажів повітряного судна;
3. Дослідити основні умови допуску льотного складу до польотів;

4. Розглянути варіанти попередньої та перед польотної підготовки екіпажу повітряного судна;
5. Детальну увагу зосередити на аналіз відхилень у т/пілотування та експлуатації ПС по матеріалам СОК;
6. Звернути увагу на розборі польотів.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- вимоги національних нормативних документів в області і БП;
- структуру процесів планування і керування льотною роботою;
- основні етапи професійної підготовки ЛС;
- технологію попередньої і передпольотної підготовки екіпажів до польотів;
- мета і задачі розборів польотів.

уміти :

- керуватися й усвідомлено виконувати вимоги нормативних документів, що регламентують ОЛР;
- виконувати на практиці національну структуру професійної підготовки ЛС;
- у повному обсязі виконувати підготовку до польотів;
- вести польотну документацію

1.4. Форма підсумкового контролю (залік)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 години / 1,0 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі авіаційного транспорту, у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів вивчення елементів транспортної системи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов	
Загальні компетентності (ФК)	ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК8	Здатність працювати в команді
Фахові компетентності (ФК)	ФК-1	Здатність забезпечувати безпеку та економічну ефективність польотів повітряних суден (вертольотів)
	ФК-10	Навички організовувати, планувати та керувати діяльністю екіпажу повітряного судна

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема 1 Професійна підготовка ЛС

Підготовка в льотних підрозділах. Перепідготовка на інший тип ПС. Підвищення кваліфікації ЛС. Тренажерна підготовка. Сезонна підготовка. Первинна підготовка пілота та її вплив на БП.

Тема 2 Формування екіпажів ПС

Порядок формування екіпажів. Порядок заміни екіпажу.

Тема 3 Допуск льотного складу до польотів

Перевірка на допуск до польотів. Режим праці та відпочинку ЛС. Польоти з перевіряючим на борту ПС.

Тема 4 Попередня та перед польотна підготовка екіпажів

Організація попередньої підготовки. Перед польотна підготовка екіпажу. Технологія проведення перед польотної підготовки на випускному типові ПС.

Тема 5 Розбір польотів

Організація розборів в льотних підрозділах. Розбір в льотному загоні. Розбір в авіаескадрильї. Розбір в екіпажі.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Загальні правила польотів у повітряному просторі України від.06.02.2017 №66/73
2. В.В. Зубков, Е.Р. Минаев. Основи безпеки польотів "Транспорт".1987.
3. Постанова Верховної Ради. Повітряний кодекс України. Керівний . Київ, 2014.
4. Олійник В.Г. Льотна експлуатація вертольотів. Посібник, КЛК, 1992.
5. Олійник В.Г. Запобігання АП. Посібник. Київ, 1995.

6. МГА. Керівництво з ОЛР. М."В.Т.",1990
7. Міністерство транспорту України. Правила польотів у класифікованому повітряному просторі України. Наказ № 293,295.Київ,16.03.03, 04.05.05.
8. Положення про систему управління БП на авіаційному транспорті. Наказ№ 895. Київ, Державіаслужба, 2006.
9. Картамишев П.В. Методика льотного навчання. Посібник, М. „Транспорт”, 1974.
10. Людський фактор та БП. Посібник, М,"В.Т.", 1987.

Додаткова література:

11. Керівництво з розслідування АП та інцидентів. Дос9756-А № 965. Монреаль,2000.
12. Правила розслідування АП з цивільними ПС в Україні. Київ, Державіаслужба, 2005.
13. Керівництво з запобігання АП. Дос 9433-А№923.Монреаль,ІКАО, 1987.
14. КЛЕ Мі-8МТВ. МГА,1996

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання для підсумкового контролю (заліку):

- 1 Основні положення ОЛР.
- 2 Планування ОЛР у льотних підрозділах.
- 3 Початкова підготовка ЛС.
- 4 Перепідготовка ЛС на інший тип ПС.
- 5 Правила видачі свідоцтв ЛС.
- 6 Підготовка ЛС до самостійних польотів.
- 7 Тренажерна підготовка ЛС.
- 8 Льотна підготовка в підрозділах.
- 9 Сезонна підготовка ЛС.
- 10 Продовження терміну дії свідоцтва.
- 11 Порядок формування екіпажів.
- 12 Порядок заміни членів екіпажу й допуск їх до польотів.
- 13 Допуск до польотів після перерви в льотній роботі від 30-90діб

- 14 Допуск до польотів після перерви в льотній роботі від 90д.-до 1 р.
- 15 Допуск до польотів після перерви в льотній роботі більше за 1рік
- 16 Організація попередньої підготовки екіпажу.
- 17 Організація предпольотної підготовки екіпажу.
18. Контроль і облік попередньої підготовки.
- 19 Вимоги до того, що перевіряє, котрий включається до складу екіпажу.
- 20 Обов'язки, права й відповідальність того, що перевіряє.
- 21 Післяпольотний розбір в екіпажі.
- 22 Розбір польотів у льотних підрозділах.
- 23 Льотна-методична робота в льотних підрозділах.
- 24 Контроль і аналіз якості польотів за даними засобів збору польотної інформації.
- 25 Аналіз ОЛР.